

ХАҢЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ
13 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ОЛОХ

Улууска Ийэ декадатын
түмүктээһин

XXI-с үйэ сабахтарын арыян

СР Президенин Ыйаабынан республикага бэлэттэнэр Ийэ күнүгэр аһамыт декада (алтынньы 15—24 күнүгэр) быйыл улууска общественность киин эйгэтин хабаан, үрдүк таһымнаахтык бэлэттэнэ.

Алтынньы 24 күнүгэр декаданы түмүктүүр дыһаллар "XXI-с үйэ сабахтарын арыян" дигэн дөһөс чэрчитинэн улуус киинигэр ыытылыннылар. Манна 12 (Төлөйгөн, Арыылаахтан, Болугурган, Холбооттон ураты) нэһиликтэртэн уонна Чурапчы сэдэниинэтигэр кыайылаах дьыа кэргэттэр кириэн кытыннылар.

Нэһиликтэр бастыг дьыа кэргэттэр барыта 7 номинацияга күрөстэстилэр. "Ийэм, адам уонна мин — чөл куттаах, спортивнай дьыа кэргэн" дигэн номинацияга күрөстэһин күн бастакы аһарыгар А.К. Софронов аатынан спортзалга ыытылынна. Онтон ураты номинацияларга бастыһынан бастыһынар көрүү культура управлениетын саҥа дьыагыр буолла.

Маньаха бу бэртээхэй дыһалы тэрийэн ыппыт улуус дьыа кэргэн политикатын уонна социальнай көмүскэл управлениетын дьыа кэргэн уонна оһолор дьыалаларыгар отделын (начальник М.Т. Ноговицына) уонна улуустаагы дыһаллар Сүбэлэрин сэдэниинэ (председатель С.Д. Васильева) анал комиссияларга, кырдыга да, улахан үлэни көрүстүлэр. Оһос да көрдөххө, номинацияларга кыайылаахы быһаарыи "уустук үлэһиттэ" маарынымырга дьыа. Тоһо дьыаххэ, күрэхтэһэр дьыа кэргэттэр биригэн бири үчүгэйдэр, буолан баран, кинилэр истэригэр республикатаагы, улуустаагы конкурстар хас да өгүллээх кыайылаахтара эмиз бааллар. Оһуок улахан титулаахтары кытта сэрэгстэһэ — 35-гэр дьыа саастаах эдэр дьыа кэргэттэр. . .

— Билиги улуус таһымыгар бастакы кыттыбыт. Манньык түмүкүлэр наадалар. Аһыттаран бэйэһэр суох ас араас көрүгүн аһыырга, истэһэргэ, уһаарга үөрэһин. Сатаабаккын билэбин, көрөбүн, — дииллэр Хатылыгтан кэлбит Николайтар.

Бу Мария Романовна уонна Вячеслав Гаврилович — эдэр ыаллар. Нэһилик спортивнай оһолор аһыыбынайдык кытталлар. Икки кыыстаахтара үөрэхтэригэр үчүгэйдэр. Улаханнара Аня (XI-с кылаас) бүгүн уруһуйдарынан кыттар. Быйыл Пекиннээһи нуруоттар икки ардыларынаагы искусство колледжын директора Ли Эн-цзе илин баһааһынаах сертификаттаах. Клара (VI-с кылаас) "Кустук" эстетическэй киин үчүкүүгэ куруһуогар дьырыктанар, улуустаагы, республикатаагы конкурстар лауреаттара.

Ийэ, аба олохтоох дыһалтаага, орто оһуолаага үлэһитлэрин таһынан дьыа кэргэн экономикаһын сайыннараллар: төһөлөөбүнэн 21 ынах сүөһүлээхтэриттэн 6 ынаар, 4 бизлээхтэр, 2 сибииннээхтэр, 12 кууруссалаахтар, оһуруот хаһаайыстыбалаахтар. Оһоок бүгүн быһыстаака аһуол, кэһсирбэ арааһын аһыыгыттар, иллэн кэмнэригэр дьырыктарын оһопуктарын, төрүчүлэрин көрдөрүүгэ туруорбуттар.

Дьыа, итинник биригэн-бири талааннаах, уус-мындыр, оһо иһитиһигэр аһыттарга холобур буолар, чөл куттаах, ситэри олохтоох дьыа кэргэттэр нэһилик, улуус киэн туттар ыаллара бүгүн туһу ситиспиттэрин, туһунан дьырыктаналларын, талааннарын, общественнай олоххо, үлэһэ, үөрэххэ ылар миэстэлэрин бары өттүнэн сийилин көрдөрүлэр, концертнай нүөмэрдэри биэрдилэр, жорига сыаналаттылар.

Кыһэтин народнай театр дьыагыр декада кыайылаахтарын уонна бу үүмүт XXI-с үйэ бастакы сылыгар нуруот хаһаайыстыбатын араас салааларыгар үлэһин үрдүк наһараадаларга тиксидит. ийэлэри киэһэһин буолла, дьыа кэргэттэр бастын нүөмэрдэриттэн таһылыбыт концерт көрдөрүлүнэ.

Мустубут дьыау, декада кыттылаахтарын улуус баһылыгын солбуйааччы И.И. Яковлев эһэрдэлээтэ. Улуустаагы дыһаллар Сүбэлэрин сэдэниинэ председатели С.Д. Васильева Ийэ быраһылыгынан эһэрдэлээн, туран, бу аһан эрэр сылга үлэһэ үрдүк ситиһинлэрэ бэлэттэммит ийэлэри уонна бүтүгү түмүктүүр декада номинацияларынан кыайылаахтара дьыа кэргэттэри аһатталаан туран, кинилэргэ Эһэрдэ суруктары, грамоталары уонна анал бириһитэри туттарда.

Долгутуулаах түгэн. Дьыа кэргэн уонна оһолор дьыалаларыгар отдел начальнига М.Т. Ноговицына улууска "2001 сыл бастык дьыа кэргэн" аат кимнээххэ тиксидитин иһитиннэрэр. Бу үрдүк аат Болгоноттон Александра Васильевна уонна Роман Дмитриевич Седалищевтарга иһэриллэр. Эмиз кинилэр салгыи республикатаагы "Бастык дьыа кэргэн" конкурсугар улуус киэһин көмүскүүр быраабы ыаллар.

Кырдыга, XXI-с үйэ сабахтарын манньык бигэ тирэхтээх, сакалыи куттаах дьыа кэргэттэр арыяллар.

С.СМИРНИКОВА.

Үрэх-Күөрэ. Урут колхоз, совхоз эрдэххэ бири улахан производственной учаастак этэ буолаба дин. Билигин биридинлээн бааһынай хаһаайыстыбалар, чааһынайдар производствонан дьырыгыра оһолорлор. Оһу сэрэгэ урукку уһууаан дьыагыр, аһаас хабыллар-хаба ортогуар, кырдыаастар, иһ-бэлиттэр интернат дьыа-лэра аһыллан үлэһэбэт хаһыс да сылыгар барда. Дьыа ис -тас өттө барыта саас-сааһынан, уурбут-туппут курдук оһу-оһу-гар, иһирдэһин-таһырдэ-анан рабочай уолаттар түбүгүр, күннээһи үлэһ-рин үмүрүтэ сылдыллар. Ис өттүгэр өрөмүөн ыһытылыкта тутта хараха-ха бырабыллар, сылаас, кырдыаастарга дьыагыр уһууобуйаны тэрийэ сатаабыттар. Саалаба туруоруллубут сымнааһа кыриһилээргэ, дьыбаан-нарга оһолон ким кинигэ, хаһыат аһар, ким бэйэтин таһыыр сурунун дьырыктанар.

Сыаллаах-соруктаах кэлбит иһи быһыытынан кырдыаастарбытын мунһуан улуус үлэтин-хамнаһын, оһолун-дыһаһын туһунан аһах тэлсэн оһолон сэлэргэстибит, иһ-риһиргэстилэр, ыһыты-лары да бэйрэ сатаатылар. Түмүгэр суруппакка хаал-быт быйылгы алтынньы ыйдаагы хаһыаттарын, суруйар кумааһыны, 2002 сыл бастакы аһарыгар "Саһа олох" хаһыакка сурутууну көмө бэрээдэһинэн туттарбыппын үөрүүнэн ыһылар. Кырды-

САНАА САППАҔЫРЫЫТА СУОХ

ар сааска киһиэхэ кыра да наада. Бу дьыа хаһаайынын, директор В.Т.Тарасов кэһсэлин иһтиэххэ.

— Бастаан тэриһилин-битигэр ыарахаттар баалла-ра эрэри, улуус көмөтүнэн кэмигэр үмүрүтэн, үлэһиттэрибитин сүүмэрдээн, олохтоохтор өйөбүллэригэр тирэһэн үлэһитин саһалаабыппыт. Барыта 25 миэстэлээхпит. Бири сүрүн киһибит бу Екатерина Савельевна Капитонова. Культурнай-ма-ассабай секторбыт. Кырдыаастарбыт киһи илиһин-атаһын кэтэһил-лэр. Үлэтин былаанын быһыытынан араас үгүс кэрэхсэбиллээх дыһалла-ры ыһаһыыр. Саас баһа-ан, мөлөөн-аһаан сылды-ар кэмгэ манан халаатта-ах аһыһаллар күн-ий кур-дук көстөллөр баар хах-чы, Фэльдшер Валентина Викторовна Абрамова, си-эстэрэ Анна Луккинична Брызгалова күннэтэ кыһалан иарыи ыаллас-патыгар үлэһиллэр, — ди-эн баран киһи эмп-томп бэлэмнээн түбүгүр сылды-ар үлэһиттэрин дьыа иһи-тин нэлэс гыннаран көрдөһөр.

Күһүгэ үстэ повардара Р.Г. Каликтонова, А.А. Ка-питонова бэлэмнээбит то-тоойу, миннигэс аһарын аһыһаллар, олохтоох, улу-уска бири биллэр "Бараа-да" бааһынай хаһаайыс-тыбата (сал.Н.Л.Турантаев)

үрүн аһынан дуоһагар быһыытынан харыыта суох хааһыыар эбит. Оһоок иһ-тернат "иһтиллээһилэрэ" кинилэргэ маһтаньахтар-ын маһтаналлар. Манна өссө Үрэх-Күөрэ олохто-охторо араас сибиһэй бо-родууктанан, баһыгынан, эһинэн, оһу таһынан таһа-һынан-саһынан кэмиттэн-кэмигэр хааһыһалларын эһэн кэһсэ. Оһу ытык дьыоннорбутугар кыһамыһы бири көстүүтүн быһыыты-нан сыаналыыһын.

Республикага Прези-дент ситимигэр сылдыар, киһи Ганынан наһараада-ламмыт "Комплекс" бааһынай хаһаайыстыбата (М.П. Михайлов) юлиһп аһыыр дьыаһу бэһээрнэ-ни, үүтү аһыыр сыаһы оһорбута бэрт кыраттан аһаһанан туар дьыаһлэр, оһу, бөлбөтөһө ыһан, үлэһэ киллэрэр киһи төһөлөөх аһырыһаһтара, маһтаньаһтара эһэй.

Суол — оһоок хоруу та-мыра дьыаһит. Ол эбит бу-оһаһына, Үрэх-Күөрэһэ Одьулуунтан да, Мьэ-дабааһылыыр трассаттан да араһан тийэр суолла-ра "абааһы атаһын тоһутар" суола, билигин хараһаа сылдыһаһкын, сыһаа туттан колелда ый-аннын да, оһоок хойоргор тийэһин, оттон саһынын баһараанын оһоокото сыт-таа дин.

Кырдыаастар кыһы-нын автобус сырыытын ту-

руорсаллар, күн аһы да буолбаттар, график бы-һыытынан сырыттар улуус киһинигэр наадаһыыгар киһи-таһса оһоруох эти-бит буоллаа дьыаһлэр. Маньа сэрэгэ хаһаайыстыба-ларыгар туттарга фургон УАЗ-ик баара буоллар ди-эн баһатыһаллар. Бороду-укталарын улуус киһиттэн таһыналлар, оһоок уйуу-ах массыһынан булаһа туһааннаах тэриһтэ тол-күйдүүра наада буолбут, оһоок эһин интернат сыт-тан-сыл аһы кэһири кэс-киллээһинэн бөлбөтөһө ыһаһа.

Бу сылдыан көрдөһө, кырдыаастарбыт дүкөө-най "аһылыкка" оһулуун дьыа наадыһаллар эбит. Оһоок библиотека тэриһа сатыы сылдыаллар. Улуус киһи библиотекатын кытта сибиһэй олохтообуттар, салгыи үлэһиттэр баһала-аһтар. Ол да үрдүнэн маньа олоххо кыллэрэллэригэр нэһиликтэриһинэн, үтүө дьыаһанан саһаһтаран, аһарах саһаһаныи аһи-тын тэриһэн, киһигэ, суру-наал хомуурун ыһаһаа, арааһа, ким да туора тур-бата буолуо.

Бу кылгас сырыһыбар манна мустан оһолорочу-лар санаа саппаһырыыта суох, киһиһигэ эрэллээх, кэхтэ быһыыһыыт кэрэ, сырдык мөһсүннэриин, ба-рытыгар иһсиплээх баһа саһаһарын, бэйэ-бэйэһи истиги сыһаһнарын кэрэх-сий, сөбүлүү көрөн, дууһаһар сылаас кэһини-лээх аһнарын аһыһы саһан аһаһым суолун туттум.

Г. ПОПОВ

СТУДЕННАРБЫТ КЭПСИИЛЛЭР

та саһа, ураты, сонун. От-тон билигин билсэн-көһсөн, дьордөһөн үчүгэй. Үөрэнэрбиһи сөбүлүүбүн, ыарыһалла-пын, кыһаллааһа эрэ на-ада.

3. Студент буолбутпуг-тан олус дьыа үөрбүтүм, оһооһор иһэһэйбэт да курдук эһин.

4. Выпускниктар үрдүк үөрэххэ бары киһилэри-гэр, доруобай уонна куль-туралаах дьыа буолалла-рыгар. Культуралаах киһи ханна баһарар тийэр, үрдүккэ даһаар.

Ваня ЛЫТКИН, Чу-рапчы, НТИ, I курс:

1. Бэйэм сөбүлүүр идэм төрөөбүт дойдубар, улууспар баарыттан үөрэ-бин, оһоок киһи туттаһын, ол иһин манна үөрэнэбин.

2. Билигин туох да ыарахаттары көрсө илик-кин. Ол гынан баран, бири ыарахан түһүмэһи, аһи-ту-раны, этэһигэ аһаһаһыт дин.

3. Үөрүүнү эрэ кытта сибиһээтээх.

4. Күндү оһуоһаны бүтэрэһинилэр! Бастатан туран, доруобай буолун. Доруобуйа баар буол-лаһына үөрэх баар буолуо, үөрэх баар буоллаһына сөбүлүүр идэ, үлэ, үчүгэй олох. Дьыаһу муударай өбүгэлэрибит этнэхтэрэ дуо "Үөрэх баар — бараммат баай" дигэн. Экзаменнарга билиһиниттэн бэлэмнэһин, студент үрдүк аһын ылар-гытыгар баһарабын.

Павел ПЕТРОВ, Костя ЛЕБЕДЕВ, чурапчылар, ИТФ, I курс:

1. Төрөөбүт улууспуту-гар үөрэнэрбит ордук бөһө буоллаа дин. Дьыаһиттэн сылдыан үрдүк үөрэх бас-таһы курстарын бүтэрэр бэйэһэр да, дьыонкор да кэһсэки.

2. Улахан суох курдук. Ыарахаттаран толлон турбаһа, киһиһит дьыа дуулуһабыт.

3. Студент буолбутпу-

туттан наһаа үөрэһит, оһу тэгэ эһиптиһинэс улаһыын билэбит. Үөрэхтиһигэр үөрүүнү кытта кэлэбит.

4. Выпускниктар, билигин колледжыһытыгар үөрэнэ кэһин, доруобай, дьыаһоох буолун!

Оһоок: "Бырааһынын-ыкка өйдөһө хаалыт түгэ-ниһи?" — дигэн ыйытыһыбар студенттарбыт бары миһа-эрдээн кэһиһа-кэһиһа: "Студенческэй киллэп уон-на заһетнай киһиһсэ ыһы-ыта" дигэн эһтилэр.

Күндү студенттарбыт, бары ситэһиспитинэн ыарахан экзаменнары-тын, түлэй түүнү сырдатар сессияларгыһын этэһнэ аһан, үөрэхтиһин ситиһинилээхтик түмүк-түүргүтүгэр баһарабын. Саһаһыт сирин үтүө аһын аһтатар дьыа буолун!

Кэһсэттэ
Ваня
ОКОНЕШНИКОВА,
Чурапчы улуустаагы
гимназиятын XI тун,
кылааһын
үөрэнээһичитэ.

РОССИЯҖА ПЕНСИЯНАН ХААЧЧЫЙЫ ЭТАПТАРА

19-үйз бүтүтэ Бисмарк аан мангай пенсиянан кырдыабаастары, инбэлииттери, интимчилэрин сүтэрбиттери хааччийыны эрдэттэн страховкалыр ныманы эппитэ. Ол гынан баран, мангайгы страховай комуйуулар наймылаамыт үлэһиттэр ылдыар түгэннэригэр теленэр этилэр, пенсионнай тэрилтэлэр хойутаан собул, 1891 сыллааха тэриллибиттэ.

Россия общественно-социальной страхованины государство дьадаҥылары хааччырынааҥар инники харды курдук сыаналаабыта, Германияттан атына диэн Россия олоххо бу идеяны пенсионнай хааччийынан сабалаабыта. 1903 сыл бэс ыйын 2 күнүгэр ыраахтааҕы правительствота "Фабрикаҥа, заводтарга, хайа промышленноһугар быһылаан түмүгэр эчэйбит рабочайдарга, үрүн үлэһиттэргэ уонна кинилэр дьиз кэргэттэригэр эбии телебүрдэр туһунан" сокуону ылыммыта. Бу сокуон хааччаамамыт, ол аата, фабрикаларга, заводтарга эрэ үлэһиттэр рабочайдарга сыһаннаах этэ, рабочай кылаас үс ыыммыт биирин хабаар.

Октябрьскай революция буолаатын кытары Советскай правительство социальной страховани уонна социальной хааччийыны туһунан бастакы декреттери таһаарбыта.

1917 сыллааха В.И. Ленин "Көрүү-хараыйы народнай комиссариатын социальной хааччийыны комиссариатыгар уларымтан ааттааһын туһунан" диэн декрети илии баттаабыта, бу декрет үлэһиттэр кыаҥа суох гражданныр материальной хааччылыылаах буолалларын мэктиэлиирэ. Бу күн Россияҥа социальной хааччийыны (пенсионнай система) төрүттэммит күнүнэн абыллар.

Аан мангай кырдыабаһынан пенсия 1928 сыллааха текстильной промышленность үлэһиттэригэр 60 уонна 55 саастарыгар тахсар гына аанаммыта, бу аан дойдуга пенсияҥа тахсыга саамай кыра саас этэ, билигин да уларыйбакка турар. Сыйа кырдыабаһынан пенсияҥа тахсыы норуот хаһаайытыбатын үлэһиттэригэр аанаммыта.

Социальной хааччийыны биир бэлиэ түгэнинэн

1956 сыллааха государственнай пенсиялар тустарынан сокуону ылымны буолбута. Бу сокуонҥа 40 сыл устата советскай кэмгэ муньууллубут баай опыт барыта киирбитэ. Бу сокуон тахсыар диэри биирдириллэн декреттеринэн, уураахтарынан туһанан олоһу буоллаахтарына, 1956 сылтан пенсионнай хааччийыны сокуонунан үлэһиттэр барбыта. Бу сокуон 30-тан тахса сыл олоххо туһаныллыбыта.

Советскай Союз эстибитин кэннэ араахсыбыт государстволар байэлэрэ пенсия туһунан национальнай законодательнай акталары ылыммытара.

РФ пенсия туһунан 1990 сыллааха ылыммыт 340-1 №-дээх сокуона этабын (пенсионер категорияттан көрөн) 1992 сыллаахтан олоххо киирбитэ. Сокуон ылыммытыттан кыра кэм ааста эрэзери, билигин Россияҥа пенсионнай реформа элбэх моһоллору көрсөн, кризискэ киирэн турар кэмэ — страховай усунуостар тарифтара үрдүгүн үрдүнэн пенсия кэмэйин кырата, пенсияны аабыыга хамнас кэмэйэ биллэр оруолу оонньоото. Урукку кэмнээҕи хамнастары билигингэ таһаарыы, пенсияны үрдэтии пенсиянан хааччийыны тупсарбаттар, компенсацияны киллэри алын уонна үрдүк пенсия икки ардыларыгар араастааһыны сотон кэбиһэр, бу манньк түбэлтэ урукку өттүгэр чизинэйдик уонна элбэх сыл үлэһиттэр пенсионердар сөбүлээбэт буолууларын үөскэтэр. Улахан проблеманан Россияҥа нэһилиэнньэ кырдыабыта буолар, интимнигэ олоросчулар ахсааннара элбээн, үлэһиттэр нэһилиэнньэ ахсаана абылаан иһэр.

Кризистэн тахсыга уонна пенсионнай система сайдарын туһугар пенсионнай реформаны олоххо киллэри 2002 сылтан сабаллар. Итинэн сибээстээн реформаны ытыыга аналлаах матырыйааллар "Достоинство" хаһыакка таһаарыллыбыттарын бэчээттибит.

РФ Пенсионнай фондатын
Чурапчытаагы управлениета.

1. ЗАЧЕМ НУЖНА ПЕНСИОННАЯ РЕФОРМА?

Первая из них — задача повышения доходов Пенсионного фонда, из которого производится и будут в дальнейшем производиться пенсионные выплаты. Сегодня источником этих доходов являются сборы с фондов оплаты труда (их платят работодатели) в размере 28 % от этих фондов. Но поскольку легальная часть доходов населения составляет пока только 35,8 % от общей их величины, это означает, что в доходы пенсионной системы поступает не 28, а чуть больше 11% от общих доходов населения. Из этих средств и платятся пенсии тем, кто после достижения установленного законом возраста уже перестал работать. Стоит ли после этого удивляться, что пенсии такие маленькие?

Поэтому первая задача пенсионной реформы — вывести скрытые части зарплат из тени и за счет этого увеличить поступления средств для выплаты пенсий сегодняшним пенсионерам. С учетом размеров скрытой части зарплат здесь возможен рост в 2-2,5 раза. И это дает основание прогнозировать такой же рост пенсий — естественно, при условии предсказываемого получения доходов.

Понятно, что без серьезных стимулов ни работники, ни тем более работо-

датели не будут торопиться выводить зарплату из тени — из конвертов, страховых схем и т.п. Поэтому вторая задача пенсионной реформы — создать стимулы для работающих к полной уплате взносов со всего объема своих доходов. А для этого нужно отказаться от нынешней системы учета пенсионных прав (по

потом, после его выхода на пенсию, эти обязательства должны выполняться в полном объеме, с учетом всех повышений и индексаций, проводившихся за годы его трудовой деятельности).

При этом средства, перечисляемые в пенсионную систему, должны обеспечивать гражданину

По данным социологических опросов, сегодня более 68 процентов россиян считают необходимым реформирование нынешней пенсионной системы. Главные причины недовольства ею — низкий размер пенсий, малый учет вклада тех, кто много и долго работал и делал соответственно большие пенсионные взносы, сложность и запутанность пенсионного законодательства и невозможность заранее рассчитать каждому свою пенсию. Ну, и еще обычные претензии к работе низовых органов пенсионного обеспечения. Граждане хотят, чтобы в стране появилась новая пенсионная система без этих недостатков. Однако для того, чтобы такая система появилась и обеспечивала бы рост выплат, пенсионная реформа должна позволить разрешить несколько задач.

стажу работы и по размеру заработка за два последних года), поскольку он не полностью учитывает вклад каждого человека в доходе пенсионной системы. Новая пенсионная модель должна, во-первых, учитывать каждый рубль, каждую копейку, внесенные каждым россиянином за каждый год и месяц своего трудового стажа и, во-вторых, закреплять их в виде обязательств государства персонально перед каждым работником. А

более высокий доход, чем сбережение их в банке или страховой компании. Сегодня условия для этого создаются тем, что рост заработной платы опережает по темпам рост любого другого источника дохода. А значит, и регулярная индексация пенсий в связи с повышением средней заработной платы в стране с темпом 20-30 % в год позволит обеспечить рост пенсионных прав гражданина больше, чем вклад в банк.

Наконец, третья задача, которую должна решить реформа, — это обеспечить прозрачность пенсионной системы. Обязательства государства перед гражданином по пенсионным выплатам должны выражаться не в процентах и годах, а в рублях. И каждый год работник должен получать отчет о состоянии заработанных им пенсионных прав — в каком объеме перечислены взносы за него его работодателем, каков общий объем пенсионного капитала, начисленного ему за все годы работы, в каких объемах он индексировался и т.д. Официальные уведомления об этом каждый россиянин, застрахованный в системе обязательного пенсионного страхования, должен получать ежегодно. И в случае несогласия сможет добиваться их изменения.

Решив эти основные и ряд еще более частных задач, пенсионная реформа позволит сформировать новую пенсионную модель — более простую, более обеспечивающую более высокий уровень пенсий — как нынешним пенсионерам, так и будущим поколениям россиян.

Владимир
ВЬЮНИЦКИЙ,
советник председателя
Правления Пенсионного
фонда России.

УЛУУСКА ВЕТЕРИНАРНАЙ СУЛУУСНА ТЭРИЛЛИБИТЭ 80 СЫЛЫН КӨРСӨ

ОЛОХ ЛОСКУЙДАРА

Сэлиэннэ бу өттүгэр кэллэбинэ, Вера Гаврильевна ветеринарнай управление дьэтин диэки хайыспытын байэтэ да өйдөөбөхкө хаалар. Кини итиннэ үлэһит аастыт сылларын олус күндүтүк саныыр. Оччо-тооуга бэйэтин курдук эрчимнээх эдэр дьоннуун оройуонна бүрүүкээбит брүцеллэз ыарыны эмтии, ити ыарыттан сэрэтэр үлэни ыта ыраах да учаастактарга араас колонендардыгар сатыылаан даһаны тийэ-тэлииллэрэ.

В.Г. Григорьева (билигин Оконешикова) тулааһах үөскээн ситэ үөрэммэтэ. Сэрин сылларыгар бэйэтин саастылаахтарынан курдук сугу-журааны, Ийэ дойдуну көмүскүүр уоттаах кырыс кинилэр хаан урууларыгар ажалбыт алдыр-хайын этинэн-хаанынан билбитэ. 1943 сыллааха убайа Гаврил Гаврильевич Григорьев бэбискэ түппүтэ. Ити сый сайыныгар от ыйын куйааһа сатымлаан турдаһына Битилик диэн Арамаан Туоратын (Одзулуун) ыспытыгар баар сиргэ аҕалара Хабырылла өлбүтэ. Сэттиһи бүтэрбит кыра убайа Петр "Трактор" колхозка кылаадыапсыктаабыта. Аҕалара өлбүт сылыгар фронтан убайдара Влас Дмитриевич Григорьев эргиллэн кэлэн кинилэри бэйэтигэр көһөрөн ылбыта.

Онон Туора Сайылыкка сэтэ тулааһа биригэ түмсэн олоһуруттара: Арамаан кыһа Өлөөнө, Минтэрэй оҕолоро Татьяна, Иван, Влас уонна Хабырылла оҕолоро Вера, Елена, Петр. Татьяна бири саастаах кырааһы оҕолооһо, ол да буоллар, колхозка ыанньыксытыыра, атыттар хонуга үлэһиттэрэ. Күһүн Чабыба көһөн кэлбиттэрэ. Вераны эдэһийдээх убайа Татьяна уонна Петр тэрий-энэр Одзулуунна үөрэххэ ыппыттар. Сайынын үөрэбин кэминтэн Кардашевская Нюрбина Петровнаһын (Кыра Молотуок эдэһийэ) колхоз ныйрайдэрин маньыллара. Ити Муньылы диэн сайылыкка үлэһит 5-6 ыанньыксыт биригэ бэйэлэрэ 15-16 ынахтаахтара.

Ол сайын босхо былыттан күүстээх ардактар түһэннэр от, бурдук өрө анньан олус хойуутук үүмүтэ. Күһүн оҕолору муньан лобьейка туһарбит түүтэбин хомуйтарбытара, ол кэминтэн аны сиргэ тохтубут куолаһы итигэстэтэллэрэ. Туос ачык оҕолор санааларын күүһүнэн үлэһиттэрэ, үлэһэ бары олус дьулуурдаах этилэрэ. Кинилэр түөнү кутуйах хасааһын көрдүүлэрэ, буллахтарына хаһылаан үлэһиттэн силлэрэ. Итинник сыралаһан Вера начальнай оскуолаһы бүтэрбитэ, үөрэбин салгыыр кыах суоҕа...

Эрдэйдээхтик үөскээбит сылларын өйдөөн-санаан кэллэбинэ, билигин да ула-

ханньык хараастар. Биригэ үөрэммит оҕолоруттан күн бүгүн ким да суох. Ыарахан олох эдэркээн бэйэлэрин эрдэ иннээбитэ. Эдэһийэ Татьяна өлүүтэ олус ыар этэ, кини тулааһынан Вера оҕолообута. Кырачаан эрдэйдээх ас-танас кырыымчыгын уйбакка, аас-туор олох содулугар тыһаа быстытытын алаастарын халдыаһытыгар ийэтин атыгар көмүттэрэ.

1946 сыллааха Вераны Чыбабыга баар оҕуһу хаамтаран бурдугу тартарар миэлиһсээ үлэһитинэн анаабыттар. Сэрин кэминнээҕи сылларга колхоз айгыраабыт олобун чөлүгэр түһэрэр туһуттан улахан киниттэн оҕотугар тийэ күүскэ үлэһиттэрэ. 1953 сыллааха саһыл интэһиттэригэр үлэһиттэ. Үрдүк көрдөрүүлээх үтүө суобастаах үлэһэ Вера Гаврильевна 1956 сый сайын Москваҥа Бүтүн Союзтаагы Норуот Хаһаайыстыбатын Ситиһиһинэн Быыстапкатыгар кыттар чизскэ тиксэрбитэ.

1960 сыллааха Чурапчытаагы ветеринарнай лабораторияҥа мангай остуораһынан, олох оттооччуна үлэһэ киирбитэ. Үлэ аатыгар баппат элбээ: туттар ууларын бэйэлэрэ баһыналара, халааттарын, иһиттэрин сууяллара, барааннары көрөллөрө-истэллэрэ, күһүнүн муустарын ылыналара уонна ону салаасканан соһон таһаллара, сааһын оттук мастарын бэлэмнээһинигэр үлэһиттэрэ, субуотунньук аата-ахса суоҕа... Нөҕүө сылыттан ветсанитар буолбута. Биригэ үлэһиттэ дьонун Евстапий Петрович Старостины, бухгалтер Петр Филипповы, зоотехник Елена Афанасьевна Лебедеваны, лаборантка Мария Федоровна Оконешикованы, техник-осеменатор Семен Собакины, Изот Константинович Неустроевы уо.д.а. истэһик ахтан аһарар.

Кыһылы итиннэ ситиһиһинэн сыаналаан, 1964 сыллааха Үөһээ Халыма Мангазейкатыгар кыһылы иитэр фермаҥа үлэһиттэ ыппыттар. Онон тийэн Вера Гаврильевна мөлөх үлэһит хаһаайыстыбаны өрө тардан бастыһан кэллэригэр таһаарбыта.

Олобун араас кэрдиһ кэмнэригэр быстах оскуолаҥа, Кытаанааха бизэринэн үлэһити сылдыһыт-тааҥа, Улуу кэмгэ 1985 сыллааха пенсияҥа тахсыар диэри ветсанитарынан үлэһиттэ. "Коллективит олус иллээх этэ", — дири ветеран.

Вера Гаврильевна олобун аргыһын Н.Н.Оконешикову көрсөн дьиз-уот тэринэн Николай, Александр уонна Гаврил диэн уолаттарданан тапталлаах ийэ, эйбэс эбээ буолан Чурапчы сэлиэннэтигэр олоһор.

Инокентий
ГРИГОРЬЕВ.

Сүхүм

Киһи кэрэбэ тардыһыта уһараабат. Дьыл хайа кэмгэр, ордук дьахтар аймах, кизгэнэ, кэрэтик көстө, танна сатыыр. Тангаска-сакка уруккуттан да улахан суолта ууруллара. Ол да иһин улуу нуучча омуга "По одежке встречаются..." дигэн эттэбэ. Оттон билигин фантазиялаах, мындыр хайа да киһи муоданы бэйэтэ айан, боростуой да таһаһы

уларытан, эбэн-сабан, сиздэрэйдээн таннар кэмэ кэллэ.

Бүгүнкү нүөмэр ыалдьыта, улуустаабы культура управлениетын иһинэн үлэлиир "Ай" народной студия куруһуогун салайааччыта, модельер-художник Галина Владимировна ДАРАМАЕВА эһиэхэ, аабааччыларбытыгар, бэйэтин моделларын салгымы билиһиннэрэр.

Жакет – кыһыл драп тангастан, сизэбэ реглан. Тимир замок, улахан көмүс өгнөөх тимэхтэринэн кизгэтиилээх.

Жакет – тирииттэн эбэтэр драп тангастан, манжета норка эбэтэр киистэн. Норка бэргэһэ уонна шарфик көстүүмү ситэрэн биэрэллэр. Сахалыы орнаменынан кизгэтиилээх.

5-6 саастаах уол оҕоһо андаатартан эбэтэр андаатар өрөбүтүттэн истээх сон. Кугас замшанан киллэһиктээх. Аппликациянан кизгэтиилээх.

5-6 саастаах кыыс оҕоһо андаатар тирииттэн истээх сон. Киллэһиктэ замша эбэтэр драп тангастан. Аппликациянан эбэтэр вышивканан кизгэтиилээх.

1. Хара джинсы, сахалыы вышивканан кизгэтиилээх.
2. Тирииттэн дьууппа, бахроманан кизгэтиилээх, тирииттэн уонна оһуруоттан оҕоһуллубут сахалыы кур ситэрэн биэрэр.
3. Сарапаана бархат тангастан, жакет шифон. Илин кэбиһэринэн кизгэтиилээх.

Куртка – плащ эбэтэр тик тангастан. Иһигэр синтетическэй халыҥатыылаах. Баайыынан сахалыы орнаменынан киллэһиктээх. Аллараа өттүн түүнэн кизгэтиилээх сеп.

Куртка – тирииттэн эбэтэр халыҥ матырыйаалтан тигиллэр. Сабата киис. (Замок). Эрэһиинэ бүрүккэ, аллараа өттүгэр сахалыы аппликациянан кизгэтиилээх.

Улуустаабы культура управлениетын иһинэн үлэлиир "Ай" народной студия.

Нэдиэлэ ахсын бээтинсэбэ кизгэ 4 чаастан "Ай" народной студия куруһуога үлэлиир. Куруһуок истэһиниэ (дизайн, түүлээбэ тигиһ, вышивка, а.д.а.), куруһуога дьарыктыыр. Ким баалаах улуустаабы культура управлениетыгар кэлэн сүрүттөрөргүтүгэр.

Г. ДАРАМАЕВА, "Ай" народной студия куруһуогун салайааччыта.

Оскуола олобо

ҮӨРЭХ-ИТИН ТУПСАРЫН ТУУГАР

Чурапчы улуустаабы гимназиятыгар төрөптүгүтөр, учууталлар, студенттар уонна гимназистар холбохутаах конференциялар буолан ааста.

Пленарнай чааска төрөптүт комитетын сыллаабын отчуотун председател Н.Н.Попов туруорда. "Колледж уонна гимназия үөртэр-иитэр үлэтин аналтатааһын" диир темада ди-оектор А.С.Иустинова да-ылаата истилиннэ. "Гимна-зия уастаабыгар уларыһы-лар тустарынан" иитиннэ-рини директору үөртэх чааһыгар солбуйааччы А.П.Федоров өтүөрдө.

Дакылааттар сүннүлэ-ринэн кэпсэтингэ төрөп-түтүт ордук чорботор бол-пуруостарыгар тохтоон аас-тылар. Оннук төрөптүт, ди-ректору тутуу чааһыгар сол-буйааччы, И.В.Башарин "үтө дылаа" хамсааһыны-гар киирбит гимназия үө-рөчөр корпусун тутуугу-гар үл көрүлүүтэ олус мөлтө-бүн бэлиттээтэ. Маныаха учу-таллар бизс үл күннээби хамнастарын көмө быһытынан анаабыттар-ын, төрөптүтүт өтүлэ-риттэн улахан материаль-най өйөбүл ирдэннэлэрин эттэ. Төрөптүт комитетын чилиннэ, Чурапчытаабы 5048 №-дээх сербанк кы-лаабынай специалиһа

А.Н.Сияцева бу үөртэх дылыгар эксперимент быһытынан семестр кии-рэрин биһирини биллэр-дэ. Учуутал М.И.Дыдаваа бу болпуруос сорох өртүтэри-гэр сөпсөспөтүн, холобура, VIII кылаас оолору-гар се-местр кииринтэ олус ыра-ханын, ноборуускалаах да буолуобун тоһоолоон бэ-лиэтээтэ. Төрөптүт, культу-ра управлениетын началь-нига М.Г.Сибиряков оолор эт-хаан өтүнөн сайдыла-рыгар, доруобуйаларын тулсарыга, итин аһылыкка болломтону өссө күүһүрдэргэ этии киллэрдэ.

Итиннук конференция кыттылаахтара үөртэхтэн сабалаан сынналанна, до-руобуйада тийэ суолтала-ах кэпсэтингэ кытыннылар, гимназия уастаабыгар бэй-элэрин сыһаннарын, сака-ларын эттилэр, инники үлэ-хамнас хайыскатыгар этикэлэрин киллэрдилэр. Итиннэ гимназия коллек-тива уонна төрөптүт комитета ытар үлэлэрин биһирин-лэрин биллэрдилэр.

Гимназия президеңа Н. Поталова бастын үлэлээх төрөптүтүтүгэ махтал су-руктары, анал бэлэхтэри туттартаата. Попечительс-кай сөбүт, гимназия сөбү-тэ талылыннылар.

Л. А. ПЕРМЯКОВА.

МАХТАНАБЫТ

Күндү, амарах дууһалаах абабыт, абыс сиз күнүгэ көрбүт тапталлаах эһэлэрэ, ССРС кинематографиятын туй-гуна, СР киинитин ветерана, киносөтө оройуоннаабы тэрил-тэлэргэ өр сылларга кылаабынай бухгалтериянан, директо-рынан үлэлээбит ЕГОРОВ Иннокентий Дмитриевичи күн си-риттэн сүтэрбит ыарахан хаммитыгар күүс-көмө, өйөбүл-ти-рэх, сүбэ-ама буолбут дьоммутугар: таайдарытыгар Егор, Николай Александрович Федотовтарга, Иван Константино-вич Поиссеева, күтүөлүтүгэр Геннадий Спартакович Орда-ковка, кийинтэрбитигэр Егорова А.И., Лыткина В.Н., эдийнэбитигэр Шеломова М.Н., ыкса малларбытыгар, таабыт табаарыстарыгар: Кондратьев Н.П., Дорофеев П.К., Артемьев И.С., Седалищев Б.И., Черкашин Е.Н., Куликов А.В., Поисев В.Г., Кривошапкин Н.Г., Чурапчы сэлэиннэ-этин управлениетын дьиз кэргэннэ киинин директору-гар Новгорова А.В., киин балыһа бухгалтериятын коллек-тивыгар, үөртэх управлениетыгар, "Чэбдик" общество бары чилиннэригэр, улуус бары уһуааннарыгар, биһгэ үөртэ-мит дьүөгэлэрбитигэр, түбүктээх үлэлэриттэн бириэмэ ор-дорунан тийэх суолугар атаарсыбыт, истин-иһирэх тылы-зан ахтан-санаан ааспыт улуус дьаһалтатын баһылыгын со-лбуйааччы Яковлев И.И., ветераннар сөбүтүтүтүн предсе-дателитигэр Барашкова Л.Д., "Киновидеотехцентр" директо-рыгар Сивцев А.А., дьиз кэргэн политикатын уонна соци-альной хемүскэл управлениетыгар (Никитин С.И.), Чурапчы сэлэиннээтин управлениетын начальнигын солбуйааччы Окоемова Ф.С., киин балыһа физиотерапевтической отде-лениетын сөбүдэссэйигэр Пермяков А.И., биһр дойдула-ахтарыгар Матвеева М.Н., Данилов С.Р. барба махталбытын тиздэбит.

Абабыт күн сириттэн барыар дьэри уоһуттан түһэрбэ-гэх, үтө сыһаннарынан үйэбин уһаттылар дьэн махтана сыппыт истинник саныыр үрүн халааттаах ааннаалларыгар Оконешников Е.С., Кузьмин Г.Э., Никитин Г.Е., Слепцова Л.Ф., Ермолаева А.А., Бегунова Е.И., Монастырева М.П. абабыт аатыттан амарах сыһангыт иһин махтанабыт, баһыбалыбыт.

Эһиэхэ барытыгар дьонун доруобуйаны, дьолу-со-роһу баһарабыт.

Оболоро, сизиннэрэ.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү биһр идэлээхпитин, убаастыыр салааач-чыбытын, Муғудайдаабы "Чуораанчык" уһуаан сө-бүдэссэйин ПОПОВА Наталья Самуиловна "Саха Республикатын үөртэриитин түбүгүн" аатын ыл-быккынан итиннук, истиннук эбэрдэлиибит!

Төрөбүт нэһилиэкпит кырачааннара — кэлэр кэчээри кэскиллэрэ үүнэн-сайдан үтө дьон буола улааталларыгар онанар айымнылаах, сыралаах үлэбэр солгыы сана ситиһиллэри, тус олохтор дьолу-үөрүүнү баһарабыт.

"Чуораанчык" уһуаан коллектива.

УЛУУСКА — САХА ГОСУДАРСТВЕННОЙ ЦИРКЭТЭ

...Цирк. Бу туһунан хаһан, ханна истибиллэрий, биһиги, сахалар? Билигин оннооһор орто саастаах дьон үксэ кэрнэ-тэ циркэни кинигэттэн, суруналтан ааган, телевизорга, ки-инээ эрэ көрөн билэрибит. Оттон бу алтынны ый 15 күнүттэн сабалаан аан бастаан улуус бары кыры-чугас нэһилиэктерин биһри да арыылаабыкка, бүүс-бүтүннүүлэ-рин хаһан улууска цирк артистара ылдыттан, олохтоо-торго дьоро кэрнэлэри бэлэттэттилэр. Буолаары буолан, бэйэбит Сахабыт Республикатын Государственной циркэте, Онон олоһонноон олорон көрүү буолла. Кырдыга, сүмкэн собитте.

Алтынны 23 күнүгэр "Саха циркэтин сулустара" дьэн шоу-концерт "Чурапчы сэлэиннээтигэр икки төгүл бэрилин-нэ. Кэрнэ 7 ч. 30 мүн. буолбукка даһаны кароднай театр ки-ин саалата толору киилээх. Күүгүлээх быыс аһыллар...

— Үтө кэрнэһин, күндү Чурапчы олохтоохторо, эһиэхэ ылдыттыыр Сергей Росторгуев салаһар Саха Республика-тын Государственной циркэте, — дьэн көрөөччүлэри эбэрдэ-лиир саамай кылаабынай, саамай Көрдөөх клоун Ро-стик — СР үтөүлээх артиһа, Бүтүн Россиятаабы Клоуннар конкурстарын кыайылааһа Ростислав Лебедев.

Ростик дьэбэтин-хооботун, тус нүөмэрдэрин быһыгар, хааһахтан хостоон ээр курдук, сценала биһгэ-тэн биһр шоу-концерт "сулустары" таһаартыыр. Манна ба-аллар: кырачааннар куттарын туһут "Көрдөөх клоуннар" — Аркаша уонна Димуля (цирк артистара Аркадий Ефремов, Дмитрий Халыев), көнүл холууттар хаһаайкалара, хоту до-йду хоһуун дьоннорун "туһуннара" Александра Николае-ва, бэйэтин "өйдөөх" кырачаан артистариныын Людмила Кельбинова, Китай палочкаларын үкүлүлэтэ ооньюттор, салгыкка гимнастка Мария Харлампьева.

Ханнык баһараар концерт, шоу "короннай" нүөмэрдээх буолар. Бүгүн да ол саха-нуучна тыллаах өртөн күүтэр, кэ-тэлэр, хас сырыы ахсын сөхтөрөр СР үтөүлээх артиһа, Са-ха циркэтин акасаала, йог Федор Колосов киминэн да ха-тыламат нүөмэрдэрэ буолла. Онорор нүөмэрдэрин кур-дук, манна туттуллар сүгэтэ, боробулуохата, балтата, 16-лыы киһилээх гирялара — барыла дьиннээхтэр. Олору бэйэ көрүүккэ эрэ сөп.

Цирк буолан баран көрдөрөр-аралдыгар программа кэнээбэти сэргэхситтэ. Ол курдук, көрөөччүлэри сценала таһааран кытыннаран, бүгүн эрэ, манна эрэ "Саха-киинэ" уһулуна, "музыкальнай нүөмэр" көрдөрүлүннэ...

Аптаах кэрнэ! Аптаах цирк! Хомойуох иһин, быыс са-быллар. Театр чабылхай уоттара сыһа умуллулар... Аны ханна бардыг, көттүк, абылаһаах циркэбит? Көрсүөккэ дьэри!

С.СМИРНИКОВА.

СПОРТ

100 ХАРАХТААХ ДУОБАККА 100 ОБО КЫТЫННА

Бу үөртэх дьыла Слава Варламова (10 кыл.) улахан үөрүүнү абыла, ол курдук, киин быһыгы сезон аһыллы-тын күрэхтэһиитин кыайылааһа буолла. Иккис мизстэ-ни студенттар Е. Попов, үсүһү С. Стручков ыллылар. Кыр-гыттарга Россия биһр күүстээх оонньоочмута Ира Плато-нова 1, аны киин эдийнэ Дина 11 мизстэлэри ыланнар үөрдүлэр-көттүлэр. Үһүскэ тренер А.Д. Собакина табыс-та.

Оттон Катя Иванова 18-с буолла, киин кэнигэр 17 ма-астарга кандидат хаалла. Бу эмиз биһиги Катябытыгар сага рекорд.

МУГУДАЙДАР АТААКАЛЫЫЛЛАР

Вадим Шадрин 7-с кылааска интернат-оскуолаба көһөн үөртэн сылдыар. Киин хайы-үйэбэ икки түрүгүгэ бэйэтин тэҥнээхтэригэр бастаата. Тая Макарова бастаахы рэзрэдтаах кыргыттарга үһүс буолан тренерин Н.И. Сив-цеви үөртэ. Артем уонна Руслан Поповтар дьосурдаах бу-оланнар эмиз интернат-оскуолаба үөртэн кэлбиттэрэ, би-лигин киһилэр кэскиллэрэ дьулуурдаахтык дьарыктаны-ларыгар сытар.

УКСААН ЧУЛУУТА

Миша Нестеров интернат-оскуолаба 6-с кылаастан ыла сылдыар. Тааттаттан кэлэн үөртэнэр. Үөртэбэр үчүгэй, дуобакка маастарга кандидат. Быйыл улахан дьосно рес-публикатаабы фестиваль чемпиона буолла. Киин аны уксааһа бастаата. 2 — 4 мизстэлэри Монастырев Е.М., П. Куприянов, М. Сивцев, 5-с мизстэни М.И. Адамов (Чакыр) ыллылар. Уксаан күрэхтэһиитигэр 16 киһи кытынна.

Н. КЫЧКИН, тренер.

СҮТҮКТЭННИБИТ

Кугас эризн, аттамыт тиннэ сүттэ. Ким көрбүт-билбит Чурапчы сэл. Ермолаев уул. 36 №-гэр, 41-013 эбэтэр 41-126 тел. биллэрэргитигэр көрдөһөбүт

БИЛЛЭРИИ

Төлөй нэһилиэгиннээби "Азана" бааһынай хаһаайыстыбата эбии борооску, тыһаас ылар. Төлөбүрэ тутта харчынан. Билсэр тел. 27-342.

Тапталлаах кэргэним, абабыт, Хоптобо нэһилиэгин олохтооһо

ГОГОЛЕВ

Александр Петрович

хомолтолоохтук өлбүтүн, диригин курутуйан туран, чугас дьонугар, табаарыстарыгар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оболоро.

Кутурбаннын тиэрдэллэр:

— Нэһилиэк олохтооһо Гоголев Александр Петрович хомолтолоохтук өлбүтүнэн кэргэнигэр Любовь Михайловна Гоголевага, оболору-гар, эдийнэигэр Любовь Петровна Тарасовага, быраатыгар Василий Петрович Гоголева уонна киһилэр дьиз кэргэннэригэр, хотунугар Христина Николаевна Христофоровага, чугас аймахтарыгар Хоптобо нэһилиэгин дьаһалтата.

— Кэргэнигэр, бэйэлэрин үлэһиттэригэр Гоголева Любовь Михайловнага, оболору-гар Дириг агро-оскуолатын профкома, коллектива.

— Кэргэнигэр Любовь Михайловнага, оболору-гар Александр Петровичи кытта Дириг оскуолатын биһгэ үөртэн бүтэрбит табаарыстара.

— Күндү абата Александр Петрович олохтон барбытынан кыһыгар Викага Дириг агро-оскуолатын 9 "а", "б" кылаастарын үөртэннээчилэрэ.

— Күндү кэргэнэ, абалара Гоголев Александр Петрович хомолтолоохтук өлбүтүнэн кэргэнигэр Любовь Михайловнага, оболору-гар Анна, Гена, Ира, Толь, Надя, Валера, Вера Ордаховтар.

Үлэ ветерана, Чурапчы сэлэиннээтин олохтооһо

СЕДАЛИЩЕВА

Мария Григорьевна

уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаннын тиэрдэллэр:

— Кыһыгар, күтүөтүгэр Соловьев орто оскуолатын учууталларыгар Евдокия Борисовна, Иннокентий Иннокентьевич Собакиннарга, сизиннэригэр, чугас аймахтарыгар улуустаабы үөртэх управлениета, профкома, Соловьев орто оскуолатын коллектива.

— Кырдыаас эдийнэдэрэ Седалищева Мария Григорьевна өлбүтүнэн кэргэнигэр Седалищев Борис Ильичка, оболору-гар, күтүөттэригэр, кийинтэригэр, сизиннэригэр Дьокускайтан Максимовтар, Чурапчыттан Оконешниковтар.

— Күндү ийэтэ, хогуна Мария Григорьевна олохтон барбытынан кыһыгар Екатерина Борисовнага, күтүөтүгэр Степан Сергеевичка, киһилэр оболору-гар табаарыстара Адамова А.К.

Колхознай-совхознай тутуу ветерана, Уорда олохтооһо

КАРПОВ

Николай Гаврильевич

ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн нэһилиэк олохтоохторугар кыһыгар Марфа Николаевна, күтүөтүгэр Иван Иванович Гаврильевичтарга, сизиннэригэр, бырааттарыгар Иван Иванович, Александр Иванович Карповтарга уонна киһилэр дьиз кэргэттэригэр, чугас аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Хоптобо нэһилиэгин дьаһалтата, кырдыаастарын сөбүтэ.

Үлэ ветерана, Алабар нэһилиэгин олохтооһо

ПРОТОДЬЯКОНОВ

Василий Филиппович

уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр, оболору-гар, күтүөттэригэр, кийинтэригэр, сизиннэригэр, быраатыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Диригтэн П.П.Флегонтов.

Ытыктыыр табаарыспыт, тыыл, үлэ ветерана, Одьулуун нэһилиэгин олохтооһо

ДЬЯЧКОВСКАЯ

Егор Васильевич

эмискэ малдьан күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Аграфена Павловнага, оболору-гар, сизиннэригэр, аймахтарыгар кутурбаннын үлэстэригэр биллэрэбит.

Чурапчыттан Дьадаевтар.

Редактор ПОПОВ Г. ААДЫРЫСЫТ: 678670, Чурапчы сэл. Карл Маркс уул. 26 "а". ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор — 41-332, отделлар — 41-265. E-mail: sannaoloh@churapsakha.ru

Хаһыаты тэрийээччилэр: Саха Республикатын Правительствота, Улуус дьаһалтата, Редакция. Хаһыат сахалыы тыһынан онтуоруһуһука, чэппиэргэ, субуотага таһсар. Хаһыат индекса: 54907

"Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук. Офестнай бөсөөт. Сакааһын №-рэ 127, Тираж 1703. 29.10.2001 с. бөчөөккэ бэрилиннэ.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар мадды сөп түбөһөр буолбатах. Сурукка ыйыллар чахчылар кырдыктаахтарыгар эппиэтинэһи автор тус бөйөтө сүтэр.